

БУРГАСКО ИЗДАНИЕ

ТЪРГОВСКИ ФАРЪ

LE PHARE DU COMMERCE.

СУБСИДИРАНЪ ОТЪ ВАРНЕНСКАТА, СОФИСКАТА И БУРГАЗСКАТА ТЪРГОВСКИ КАМАРИ.

Органъ за информация, политическа и стопанска икономия, търговия земледелие и индустрия.

Уредничеството се помещава въ собственния домъ на уредника.

Уредникъ: П. ДРАГУЛЕВЪ.

За обявления:

гармоничен редъ на I-ва стр. 1 лв. на II-ра и III стр. по 70 ст., на IV-та стр. 20 стотинки.

За по-вече обнародвания се прави особено споразумение.

Съобщения, ръкописи и суми се изпращат до уредника:

П. ДРАГУЛЕВЪ.

Единъ брой 10 ст.

ИЗЛИЗА:

въ Варна
Петък и Неделя.
въ Бургасъ
Сряда и Сбота.Абонаментъ за България:
За година . . . 16 лв.
" 6 м-ца . . . 8 " "
" 3 м-ца . . . 5 " "За странство:
За година . . . 30 лв.
" 6 м-ца . . . 16 " "
Винаги предплатени.

Единъ брой 10 ст.

ПОЛУСТАБИЛНИТЪ ЛОКОМОБИЛИ

отъ фабриката „Б А Д Е Н И Я“ сж най-икономични отъ венчки парни машини
Снабдени сж съ паро-разпрѣдѣлителъ патентъ „Шумпфъ“, вслѣдствие на което консумиратъ по-малко парна и отъ машинитѣ „Компонтъ“ съ 2 и 3 цилиндра.

Прѣдставителъ за България

ДМИТЪРЪ Х. ПЕТРОВЪ, СОФИЯ

ул. АЛАБИНСКА, 28.

ТЕЛЕФОНЪ № 1011.

НАЙ-ИЗНОСНИ ЦѢНИ И УСЛОВИЯ ЗА ИЗПЛАЩАНЕ

Гаврилъ Пеневъ & С-ие Бургасъ

КОМАНДИТНО ДРУЖЕСТВО

Телефонъ № 109.

Téléphon № 109.

САМО ПРИ НАСЪ ще намѣрите най-износни цѣни и условия,
пъленъ чешитъ отъ разни
колониялни, желѣзарски и бояджийски стоки

ДОСТАВЯМЕ ОТЪ ФАБР. И МИНИТЪ цѣли вагони; сурови жѣлѣза, Чамберлицы, Шведски жѣлѣза, Махлѣци, Черна ламарина, Галванизирана ламарина, Телени гвоздеи, Цинкъ, Безирови масла, Кини Крокодилъ, Империялъ, Джамове, белгийски цементъ хедроликъ, жѣлѣзни грѣди (путрѣли), каменни вжглища, кардифъ, коксъ, антрацитъ и килими, Марсилски керемиди, торби калкутски, 2 1/2 либри и солени, 2 1/4 либри земни бои, стипца, зачка, сода бикарбонатъ, захаръ, кафета, калай, бакъръ, олово, чугунъ, синъ камакъ, минерални, слънчогледови, фѣстъчни, памучни, и дървени масла и черъ пиперъ Сингапуръ. При спецификация.

Винаги, прѣди да си набавите стокитѣ, искайте нашитѣ цѣни. Сж-щевѣрмено държимъ и въ депозитъ сурови жѣлѣзни шпини, жѣлѣзни грѣди (путрѣли), Цинкъ, Ламарина, Гвоздеи, Калай, бѣло тенекъ, Синъ камакъ, Циментъ, Марсилски керемиди, Камъни вжглища, Безирови масла — бои, бодливъ тель.

Каменни вжглища, кардифъ, антрацитъ и коксъ

Масла: дървени, памучни сусамови, фѣстъчни и слънчогледови
маслини и др.

Винаги прѣди да си набавитѣ стокитѣ искайте нашитѣ цѣни.

Велико Христовъ Синове и С-ие

— ВАРНА —

СКЛАДЪ ОТЪ НАЙ-ДОБРО КАЧЕСТВО.

Английски камени вжглища гардифъ;
Английски антрацитъ отъ една и сжща мина, а не смѣсъ отъ
нѣколко мини;
Английски кексъ специално качество за лѣжари и за печки.

Телефонъ № 148.

Телеграфически адресъ: Велико — Варна

И. М. ЩЕРЯЛИБЪ С-ие

ЦЕНТРАЛА — СОФИЯ

БУЛЕВАРДЪ „ДОНДУКОВЪ“ № 46 и

Клонъ въ Варна

Улица „Шуменска“ № 1.

Доставятъ всѣкакъ видъ земледѣлчески и индустриални
машини и технически артикули съ много умѣрени цѣни и условия.

МАРКО ШЕХТЕРЪ

ТЕХНИЧЕСКО БЮРО

София и Варна

ул. „Мария Луиза“ № 25 „Мусалина“

Доставя: МОТОРИ, АВТОМОБИЛИ, гуми „КОНТИНЕНТАЛЪ“
за автомобили, файтони, велосипеди и др. Моторни плугове, вършачки
и всѣкакви земледѣлчески и индустриални машини. Цилиндрови и ми-
нерални масла.

ИНСТАЛИРА КОМПЛЕКТНИ КИНЕМАТОГРАФИ.

А. Илиевъ & С-ие

Централъ Варна, клонове Бургасъ, София, Русе,

Сомовитъ, Пловдивъ, и Шуменъ.

КОМИСИОННА И ЕКСПЕДИЦИЯ.

Продажба: ГАЗЪ, СОЛЪ, МИНЕРАЛНИ МАСЛА, ЗАХАРЪ и
МАРСИЛСКИ КЕРЕМИДИ.

ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА БАНКА

П Л О В Д И ВЪ

Основен капиталъ 1,000,000 лв. напълно внесень

Основана 1895 година

Извършва всѣкакъ видъ банковъ операции:

ссконттира търговски ефекти; прави заеми срѣщу лични гаранции и съ
залогъ на цѣнни прѣдмети и стоки;Открива текущи сметки срѣщу лична гаранция и ипотека на недви-
жими имоти; Купува и продава чекове за въ България и странство;
прави и парични прѣводи;

РАЗНИ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА

Према влогове:

БЕЗСРОЧНИ съ 5% годишна лихва. СРОЧНИ за до 1 г. 5 1/2% лихва.

СРОЧНИ за 1 година и нагоръ 6% годишна лихва.

Телеграфически адресъ: ИНДУСТРИАЛНА БАНКА.

Телефонъ № 10.

Хр. Ст. Хинковъ.

Подготовка къмъ бъдещитѣ ни търговски договори.

Прѣзъ 1917 год. на България прѣдстои да поднови своитѣ търговски договори съ чуждитѣ държави, а заедно съ това и да се установи за нѣколко години оная икономическа политика, която трѣбва да се слѣдва отъ държавата за развитието на индустрията и занаятитѣ вътрѣ въ страната ни. Отъ това, какъ ще наредимъ бъдещитѣ наши договори съ чуждитѣ държави, какви мита ще установимъ, за да защитимъ нашето производство противъ чуждестранното, ще зависи и бъдещата ни икономическа протекционистична политика. При бързо развивающия се икономически животъ у насъ и въ всички почти страни, необходимо е едно рационално прѣглеждане на нашия митнически тарифъ, като се той индивидуализира съобразно нашитѣ нови икономически условия, въ които се поставя нашата страна. Въ чужбина (Германия, Франция, Русия, Австро-Унгария и пр.) отдавна се започнаха приготовленията въ тая насока. Въ тия страни подготовката къмъ бъдещитѣ търговски договори става съ голѣма прѣдпазливостъ, при пълна публичностъ, послѣ прѣдварителни обсъждания на договоритѣ въ специални комисии, които сж открити за всѣко лице компетентно подаденъ въпросъ. Прѣдварително тукъ се правятъ точни изследвания за условията на производството въ разнитѣ му отрасли, като се знае, че проектиранитѣ мита иматъ само врѣмешенъ характеръ и се явяватъ само като форма за възпитанието на индустрията и занаятитѣ.

Въ това направление, като имаме богатия опитъ на западнитѣ европейски държави, трѣбва да заработимъ вече и ние у насъ съ огледъ къмъ урегулирането на единъ правилънъ промишленъ, работнически и даже аграренъ протекционизъмъ. Първата стъпка трѣбва да бъде направена съ създаването на единъ комитетъ (комисия) за подготвяне сключването на търговскитѣ договори. Въ състава на тоя комитетъ трѣбва да влизатъ икономисти, техници и вѣщи хора, прѣдставители на индустриалния съюзъ, търговскитѣ дружества, занаятчиискитѣ производители кооперации и др. Комитетътъ да дѣйствува при Министерството на Търговията, Промислеността и Труда и при него да има едно специално отдѣление или бюро съ съответни подготовенъ персоналъ отъ чиновници, което да прѣдставлява постоянното прикѣствие на комитета, да се грижи за изпълнение на неговитѣ рѣшения и прѣзъ това отдѣление комитетътъ да може да публикува своитѣ прѣдварителни изследвания по подготовянето на търговскитѣ ни договори. Въ комитета ще се подлагатъ тия или ония въпроси на всестранно обсъждане, слѣдъ като сж тѣ били разглеждани прѣдварително въ съответнитѣ съюзи или дружества. Ако би се явила нѣкаква колизия при застъпване по силно или по-слабо интереситѣ на нѣкое съсловие или отдѣлни промишлени групи, комитетътъ да бъде она примирителенъ институтъ, който да се грижи да

изгладитъ недоразуменията, като вземе съответни рѣшения, които се диктуватъ отъ интереса само на народното ни стопанство. Като най-важна задача на комитета за подготвяне сключването на бъдещитѣ търговски договори трѣбва да бъде нареджанието на едно обширно изследване (анкетирание) на нашата национална индустрия, занаяти и търговия (вътрѣшна и външна), при което да се иматъ прѣвъ видъ и интереситѣ на селското стопанство. При нареджанието на такава една анкета отъ страна на комитета ще трѣбва, казано накратко, да се изследватъ както обективнитѣ условия на нашата промишленостъ (условията, които способствуватъ за процѣтяването на единъ отраслъ отъ нея или способствуватъ за неврѣянието на други), така и субективния животъ на носителитѣ на производството (господари и работници). И понеже такава една работа е доста сложна, изисква голѣми срѣдства и сили, изискватъ се обстоятелствено изработени програми и подробни планове, налага ни се длъжностъ въ врѣме, още сега, да се заловимъ на работа.

Само по тоя, начертанъ въ общи шрихи, пъкъ ако дѣйствуваме, бихме могли да очакваме, щото нашата митническа тарифа да би могла да бъде ефикасно срѣдство за развоа на нашата индустрия и занаяти. Естествено, че заедно съ нареджанието на такъвъ митнически режимъ за подигане производнитѣ сили на националното ни стопанство не трѣбва да се изпускатъ и редицата още условия, които дѣйствуватъ въ тая насока, каквито сж наличността на естѣвени благоприятни условия за дадена отраслъ отъ промишлеността, добъръ интелигентенъ работнически персоналъ, добръ заредено техническо образование и рационална техника и т. н. И ако къмъ всичко това се прибави и пълната публичностъ и безпрѣпятствената достъпност на всѣко компетентно лице да се изкаже по подигнатия въпросъ—за митническата ни тарифа, а не всичко да става само между заинтересованитѣ лица, както това често е ставало у насъ, може да очакваме, че ще се установятъ и за нашата страна сносни търговски договори, които да не се диктуватъ само отъ егонистични интереси и фискални нужди, но да се явятъ като могъщо оръдие за икономическата ни политика.

ОБЯВА

Явявамъ на желающитѣ да купятъ голѣми количества стари натурални вина, че въ избата си имамъ стари натурални вина „Маврудъ“ черни и бѣли, които продавамъ изцѣло и на части — на едро. Купувачитѣ да се отнесеть до търговската ми кантора въ Пловдивъ — Джумая.

3-5

Ив. Поликареевъ.

ЖАКЪ ПАУКЕРЪ

ТЕХНИЧЕСКО БЮРО

СОФИЯ

ул. ЕКЗАРХЪ ИОСИАЪ 33.

Най-голѣмъ складъ въ Царството
за електрически ламби „Westinghouse“ 75%
економия. Електрически материали, ди-
намомашини, електромотори отъ фабрика-
та „Ллойдъ“.Извършва цѣли инсталации за електрическо освѣтление
и силопредаване и пр.

Франко-Българска Ипотечна Банка

Crédit Foncier Franco-Bulgare.

АКЦИОНЕРНО Д-ВО КАПИТАЛЪ 20 МИЛИОНА ЛВ. ЗЛ.
СОФИЯФранко-Българската Ипотечна Банка отпуща заеми срѣщу
ипотека на градски и полски имоти въ цѣлото Царство. Тѣзи заеми
могатъ да бждатъ краткосрочни до 5 години безъ погашение или
дългосрочни отъ 5 до 40 години съ погашение.Всички заявления за заеми се разглеждатъ и рѣшаватъ въ
най-краткъ срокъ. УСЛОВИЯ НАЙ-ИЗНОСНИ.Свѣдения се даватъ безплатно при първо поискване отъ Ди-
рекцията въ София, площадь „Бански“ № 2 и отъ прѣдставителитѣ
и въ провинцията.

ПРЕДСТАВИТЕЛИ ЗА ВАРНА: БАЛКАНСКА БАНКА.

БАЛЧИКЪ:
ДОБРИЧЪ: ЖЕЛѢЗЪ АБАДЖИЕВЪ.
ШУМЕНЪ
ПОПОВО } ГЕОР. БАЛТАДЖИЕВЪ.
ПРЕСЛАВЪ }

ТЕКСТИЛНАТА ФАРБИКА НА

Г. Стефановъ и Синове

ВЪ СЛИВЕНЪ.

Произвежда разни сукна, шпеци и модерни платове — шрайфурни и хангарни, рипсове, трина и др. четворни десени за мѣстния пазаръ.

Е. Л. МОШОНОВЪ

Александрия (Египетъ) и агенция въ Каиро и Портъ Саидъ.

АГЕНТУРА—КОМИСИОНА—ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

Дава всѣкакви свѣдѣния безъ никакво вознаграждение на всѣ интересующи се по всички артикули, които могат да намѣрятъ добъръ пазаръ въ Египетъ.

Представява и продава брашна на Индустринното Дружество „СИЛА“ отъ Варна и разни търговски къщи на комисиони начала.

Адресъ: М-г Е. Л. Mochnoff, Alexandrie (Egypt).

В. Р. № 824.

Agences: Le Caire & Port-Saïd.

ХР. ИВ. РАЗСУКАНОВЪ

ВЪ ГР. РУСЕ

Освобождава стоки отъ митницата и ги изпраща на всѣкъ изъ България и чужбина.

Продажба на храни въ вагони срѣщу комисиона.

Пишуци машини и материали за тѣхъ. Износно особено за селскитѣ общини.

ГЕРМАНСКИ ПИЯНА,

Екстрати (грѣви) за вино, вермутъ и пелинъ — кутията 8 лева.

В. Рашиевъ & С. Стомонаковъ

РУСЕ.

Депозитъ отъ:

Колониални стоки
Самовари Баташева
Чай Губкинъ Кузнецова

Французски вина, коняци, ликери и пр.

Шампанско „Tumm & C-ie“

Руски спиртъ

Английски камени въглища, Коксъ, Антрацитъ и пр.

Книжния и канцеларски стоки.

Заводи Сименсъ Шукертъ

КЛОНЪ ЗА БЪЛГАРИЯ.

СОФИЯ
ул. „Московска“ № 1.ВАРНА
ул. „Панагюрска“ № 1.

Постоянни складове за продажба на всѣкакви материали:

шнурове, жици, кабели, Фисунги, економически крушки

„ТАНТАЛЪ“ и „ВОТАНЪ“

чиличени тѣрби (пешелъ) и принадлеж-ности, гумени тѣрби и освѣтителни тѣла.

Динамо-машини, електро-мотори.

вентилатори и електрически апарати за
готвение и отопление.

Измѣрвателни инструменти отъ всѣкакъвъ родъ

Извършва всѣкакви видове електрически инсталации за освѣтление,
прѣнасяне на енергия и комплектни електрически наредби
ЗА ИНДУСТРИАЛНИ ЦѢЛИ.

Свърти по всѣкакви инсталации изъ областта на електротехниката
се даватъ въ всѣко врѣме

Б Е З П Л А Т Н О**ЯНКО ЯН. ТАНКОВЪ & С-ИЕ**

РУСЕ

Само при насъ ще намѣрите, при най-износни цѣни и усло-
вия, цѣленъ чешитъ-асортиментъ отъ разни
КОЛОНИАЛНИ, ЖЕЛѢЗАРСКИ И

ВОЯДЖИЙСКИ СТОКИ

ДОСТАВЯМЕ: цѣли вагони, сурови желѣза, циментъ, хидрова варъ,
тепени гвоздени, както и цинкови, или зелени сита за въялки, лама-
рина и друге ПО СПЕЦИФИКАЦИЯ.

Телефонъ № 323.

Телегр. адресъ: ТАНКОВЪ

Гугучковъ & Антонели

КОМИСИОНА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО — БУРГАСЪ

Постояненъ складъ отъ камени въглища за парни машини

и тухларници.

Продаватъ съ най-износни цѣни първокачественъ Белгийски
„PORTLAND“ циментъ, одобренъ отъ министерството
за държавни постройки.

Кооперативното водоснабдяване на селата.

Въ рѣчта си на 5 октомври, при отварянето II-та сесия на Бургаския окр. съвѣтъ, г. Бургаскиятъ окр. управителъ, между другото по-пжтно, вкратцъ, подхвърли и мисълта, че е желателно окръжния съвѣтъ по дѣлото за селското водоснабдяване да изостави палиативната съ отпуцането едновременно окръжни помощи за направа или подправа на чешми и кладенци а да усвои, проучи и приложи идеята за кооперативното водоснабдяване на селата, което ще бѣде и по-лесно, и по-рационално изпълнено.

Истината, за която г. окр. управителъ направи само малка алюзия, е тази, че досега отпуцанитѣ и давания на общинитѣ и селата отъ окръжния бюджетъ парични помощи за чешми и кладенци не сж послужили нищо за цѣлта; напротивъ, тѣ сж били източници за злоупотреба, но не и за направа на чешми и кладенци. Но дори и да сж отивали прѣко за цѣлта си, тѣ далечъ не сж достигнали до размирътѣ да се започне и довърши водоснабдяването, т. е. далечъ тѣ не сж бивали така достатѣчни, щото начнатото водоснабдяване да се свърши само съ тѣя срѣдства, безъ да се прибѣгва и до срѣдствата на общинския бюджетъ или до частнитѣ доброволни или наложителни помощи на всички или частъ отъ жителитѣ на селото или общината. А дойде ли до тѣя послѣднитѣ срѣдства, не се ли свърши водоснабдяването само съ отпуцнатата окр. помощъ, дѣлото бива пропаднало, водоснабдяването не става и помощта отива напусто.

Но и строго погледнато за истинския произходъ на института на окръжнитѣ помощи не съществуватъ мотива за дѣйствителното облагоустройство на дадено село или община, не. Мотива е билъ чисто агитационенъ и немораленъ — всѣки избранникъ въ окръжния съвѣтъ е настоявалъ да се даде помощъ и то колкото е възможно по-голяма помощъ на ония избиратели отъ неговата колегия, които сж поддържали неговата кандидатура и сж подавали гласа си за него. Избранника се е ръководилъ отъ съображението, че щящитъ тѣя избиратели ще му трѣбватъ и въ бъдеще врѣме, за това той трѣбва да се прѣдстави прѣдъ тѣхъ съ нѣкаква заслуга, а като окр. съвѣтникъ по-голяма услуга не е въ състояние да направи отъ тѣя — да положи всичкото си влияние, да развие цѣлата си енергия, за да се отпуцнатъ на дадено село или община 100, 150 или 200 л. помощъ за чешмата или за кладенца. И понеже единъ съвѣтникъ постъпва така, то и другитѣ вярватъ въ сжщия пѣтъ — и другитѣ искатъ помощи пѣкъ за своитѣ избиратели. И така срѣдствата на окръжния съвѣтъ отиватъ за агитационни цѣли, но не и за съществена работа. Изтеклото врѣме иде да потвърди тѣя наши думи. Отъ 30 години (да не кажемъ отъ 35) насамъ окръжнитѣ съвѣти даватъ помощи за чешми и кладенци. Има села и общини, които сж взели помощи по 5 и 10 пѣти до сега, можемъ ли да видимъ, къдъ, въ кое село има едно стабилно водоснабдяване, за да не се нуждае днесъ и утрѣ пакъ за помощъ за сжщата цѣль.

Естествено е, че тѣя редъ на нѣщата, че това напусто прахосване на окръжнитѣ парични срѣдства трѣбва да се спрѣ, трѣбва да му се тури край, разумѣва се, при условие, че за селското водоснабдяване ще се взематъ други, напълно рационални и ефикасни мѣрки.

Г-нь Бургаския окр. управителъ прѣдлага кооперативното водоснабдяване. Но подъ какъвъ видъ, какъ ще се състави кооперацията, това ние не чухме и не знаемъ — една обща окръжна водоснабдителна кооперация ли ще бѣде или околийска, общинска или частична

селски кооперации ще бѣдатъ, не знаемъ и сега за удобствата и неудобствата на единъ и другитѣ не можемъ да говоримъ. Принципно, обаче, ние тукъ ще можемъ да кажемъ, че единичното рационално срѣдство, единичния рационаленъ начинъ за селското водоснабдяване е *взаимопомощността*, това е солидната сподѣлка на труда и срѣдствата или, както новото врѣме вече говори, всѣки за всички.

Но тъй като въпроса се повдига отъ държавния прѣдставител на окръжа и се слага на разглеждане въ съвѣта на окръжните, ние имаме правото да прѣдполагаме, че съ това се замислюва една широка окръжна кооперация, която подъ сжщия девизъ — „всѣки за всички“ — да прѣдприеме водоснабдяването.

Когато има да се изпълни единъ такъвъ широкъ, единъ такъвъ грандиозенъ планъ, какъвто е тоя за повселското водоснабдяване въ единъ цѣль окръгъ и то на кооперативни начала, той не може нито да се ръководи, нито да се изпълни отъ всѣкого; това дѣло не е нито по силитѣ, нито по опита, нито по ума на единъ селски прѣдставител или общински кметъ. За него сж нужни специалисти техници и администратори, каквито не всѣко село и не всѣка община би могла да има.

Ако работата се съсрѣдоточи въ едно общо ръководително тѣло и ако кооператоритѣ на тѣя широка кооперация, която ще обгръща цѣлото окръжие, сж колективнитѣ единици на цѣлитѣ села, а не отделни физически личности, отъ тѣхъ първитѣ прѣдставитѣ, които ще се сж показватъ веднага на лице въ окръжната кооперация, сж тѣя, че тѣя ще има обща администрация, ще има общъ технически персоналъ, който ще проучава водитѣ и мѣстата и ще изработва общитѣ или частични планове за водопроводнитѣ мрѣжи на всѣко село или община и бюджетното управление по водоснабдяванията ще се контролира и оправдава отъ едно смѣтководство. Тѣя прѣдметъ не може да ги има въ кооперацията образуванъ поединично отъ селата, общинитѣ и даже околийтѣ, защото колкото кооперации има, толкова и администрации и технически персоналъ ще сж нужни. Раздробеността води къмъ по-голямъ и по-голямъ разносъ, къмъ по-голямъ и по-голямъ неразбори и разпирани. Групировката води къмъ икономии и е ефикасностъ въ дѣйствието.

За всѣки случай, нашъ дългъ е да констатираме, че начинътъ, по който г. Бургаския окр. управителъ прѣдлага да се разврѣши единъ въ всѣкого мжното дѣло по селското водоснабдяване, е единъ отъ най-сполучливитѣ за сега, щомъ като не е измисленъ другъ. Той заслужава да се прѣпорѣча и за другитѣ окръжия, въ които водоснабдителния въпросъ е жизненъ. Всѣко окръжие ще има своята селска водоснабдителна кооперация, която ще черпи паричнитѣ срѣдства по водоснабдяването отъ окръжния бюджетъ, въ който ще се вписватъ за събиране суми отъ всѣко село за тѣя цѣль. При всѣко окръжие ще има техническо отделение по селското водоснабдяване, на което единичната работа ще бѣде тази. Важното е, че всѣко окръжие, което до сега е прахосвало безразборно по десетки хиляди левове въ „помощи“ за чешми и кладенци, ще си ги икономиса или единъкъ за винаги ще ги зачеркне отъ разходния си бюджетъ и не ще плаща агитациитѣ на този или онзи отъ своитѣ членове. А, отъ друга страна, че кооперативното водоснабдяване повече отъ колкото може да се прѣдполага ще ускори то ва дѣло и ще го завърши лесно и неусѣтно за населението, което ще има грижи да си заплаща само припадащия му се данѣкъ (дѣлъ за вносѣтъ).

Ив. Кремаковъ.

Всеросийското изложение въ гр. Киевъ.

(Продължение отъ брой 477.)

Отдѣлението за изящнитѣ искусства дава ясно прѣдставление на посетителѣта за гения и творческия духъ на сѣвърна Русия. Тамъ сж изложени истински художествени произведения, които импониратъ по вкусъ и съдържание. Вълнотената идея силно бие на очи, вие се възхищавате и неволно сте завладѣни отъ изящното — вашия погледъ иска да проникне и до най-малкитѣ подробности. Художественитѣ картини, нарисувани отъ бѣлжитѣ майстори на изкуството, прѣдаватъ най-точно простия, еднообразния и мраченъ руски животъ въ селото, както и безпрѣдѣлната наивност на руския мужикъ. Сувереностъ на политическия режимъ, липсата на достатѣчна воляност е накарало художницитѣ да вливатъ политически идеи и съдържание на своитѣ картини. Прѣдставени сж още разни

художествени произведения отъ порцеланъ, мебели, разни стилове бродерии, модерни бижутерии и разни материи. Ясно личи, че индустрията е съединена съ искусството на механически произведенитѣ прѣдмети е дадена душа, вложена е известна идея отъ руския живописецъ.

Въ вжтрѣшността на изложението е прѣдставена и *руската авиация* — нѣколко аероплана и балониката конструкция на аеропланитѣ и лѣтенето имъ.

Саританното отдѣление е прѣдставено въ специално триетажно здание. То е най-интересното за външния наблюдателъ, защото се запознава съ мѣрцитѣ, които държавата взема за запаване живота на своитѣ поданици, числото на болницитѣ и санитарниумитѣ, лѣкаритѣ, болнитѣ, болѣститѣ и борба-

та съ тѣхъ. Нагледно изображение за появяването и заразяването отъ разни болѣсти — сж графически таблици и статистика. Тукъ ще намѣрите и въ кои професии на труда смъртността е най-голяма, въ кои градове на свѣта, въ кои държави и най-послѣ специално за Русия — всѣчко това се свършва съ една сравнителна таблица, отъ която се вижда, че въ това отношение Русия има още много да работи. Известно е, че въ тѣя многомилионна империя въ цѣли губернии почти всѣка година мратъ милиони селяни отъ коремненъ тифузъ. Срѣщу това зло — глуда, санитарната властъ е безсилна да се бори. Въ бактериологическото отдѣление е показано борбата съ холерата, туберкулозата, тифуса, дифтеритъ, коклюша, скарлатината и пр. Прѣдставени сж болнични крѣвати комплекти, както и хирургически и аптечни части. Другитѣ два етажъ на грамадното здание служатъ за отдѣленето на *образованието*, тоже интересно. Прѣдставено е *дошколното образование* на дѣщата — малки модели училища, играчки дѣтски, картини и пр. — всѣчко наредено по сезонното прѣподаване. Слѣдъ това е прѣдставено народното училище, начина на прѣподаването, разнитѣ методи; *гимназиалното образование* и най-послѣ висше образование. Отградното за Русия въ този отдѣлъ е, че най-големъ мѣсто застъпватъ професионалитѣ училища пожелѣзостроителство, коларство, ткачество, земледѣлие, кошичарство и пр.

Бързото развитие на руската промишленостъ не може безъ личността на квалифицирани работници, а професионалитѣ училища ги създаватъ. Прави силно впечатление, че общото число на участитѣ се, пропорционално на населението е твърдѣ нищожино. Болшинството отъ масата, дѣщата на руския народъ, оставатъ непрѣобразени — за тѣхъ училището е недостъпно. Тукъ имаме статистика за отделни и само нѣкои губернии, но за цѣлата страна статистика за грамотността нѣмаме. По указанието, обаче, на компетентни руси, процента на грамотнитѣ въ Русия не достига повече отъ 16—17%, защото, докато въ Япония, при едно население отъ 40,000,000 има 380,000 ученици, значи близо 10% отъ населението се учатъ, то въ Русия, при едно население отъ 140,000,000 има едва 3,700,000 ученици, т. е. едва 2.64% отъ населението сж ученици. Царитѣло невѣжество между широката маса на руския народъ е най-големата слабостъ на Русия. Ще дойде, може би, врѣме, когато тази маса, изродена отъ водката и останала назадъ отъ живота, не ще бѣде надежденъ елементъ за величieto на империята. Борбата на руския народънъ учителъ противъ фанатизма и невѣжеството на масата срѣща голѣми спѣнки отъ тежкитѣ условия на селския животъ. Прогресивнитѣ и просѣтителни умове на Русия издигатъ гласъ за прѣмахване на това зло, но тѣхния викъ е още слабъ. Българския народенъ учителъ, който работи тоже при тежки условия, би могълъ да научи твърдѣ много за цѣлата система на първоначалното образование въ Русия, както и за идеализма и прѣданността къмъ дѣлото на руския народенъ учителъ.

Киевското изложение е снабдено съ всички удобства за посетителитѣ: трамвай, поща и телеграфъ, телефони, гостилници, паркове, градини и разни увеселителни заведения. Всички павилиони сж роскошно построени — по-големата частъ по древния грѣцки стилъ, снабдени съ изящни орнаменти. По фасадитѣ и покривитѣ вечерно врѣме свѣтятъ хиляди електрически лампички и имъ прѣдаватъ една вълшебна и величествена гледка.

Въ изложението се забѣлжаватъ сжщитѣ недостатѣци, каквито имаме и при плавающата изложба прѣди 4 години: въ известнѣ прѣдприятие е вложено стотини хиляди и милиони рубли, обаче това прѣдприятие — индустрия нѣма още напечатанъ никакъвъ каталогъ или, ако има такъвъ, той се продава на интересующитѣ се. Това прѣдзвика смѣхъ у нѣкои чужденци.

Погледнато на всичко това, вие излизате съ едно впечатление, че Русия е направила грамаденъ икономически прогресъ и е влѣзла въ пѣта на модерното капиталистическо развитие. Прѣзъ 60-тѣхъ години на миналото столѣтие въ Русия се водѣше острѣ споръ между двѣ течения: народницѣ и марксистѣ относително индустриалното развитие на тѣя страна. Днесъ „самобитния“ руски животъ се руши и не ще бѣде далечъ врѣмето, когато Русия ще бѣде една модерна и силна капиталистическа страна, заплашваща въковитѣ икономическо господство на другитѣ европейски нации. Бързото и чрѣзмѣрно увеличение населението на градовитѣ е гаранцията за прогреса на Русия.

Кои сж причинитѣ, които прѣчатъ да имаме единъ по-тѣсни търговски сношения съ Русия? Известно е, че колкото промишлеността на една страна се развива и увеличава, толкова повече тя се стрѣмъ да излѣзе отъ рамкитѣ на националния пазаръ — да завоюва частъ отъ всемирното тържище. Но при втория случай тѣя има да се бори,

може би, съ много по-силенъ врагъ и тогава рискува да прѣтърпи поражение и да се върне въ черупката си, гдѣто държавата достатѣчно и гарантира мѣстния пазаръ и ѣ дава всички условия за развитие. Такова е сега състоянието на руската индустрия; тѣя не е достатѣчно развита, а независимостъ отъ това, още далечъ не е успѣла да завлѣде и използва обширния мѣстенъ пазаръ, както, и граничитѣ я азискитѣ народи, съ които Русия има сключени благоприятни за себе си търговски договори. И дѣйствително какво прѣдставяваме ние за руската индустрия? Ние сме малкъ, но нѣмъ твърдѣ капризенъ пазаръ за руситѣ. Научени на европейска точностъ, на навѣрмено изпълнение поржжитѣ, спазване точно условията, даване на кредитъ — въобще всички улеснения, които една модерна и силно развита индустрия може да даде, ние искаме сжщото и отъ Русия, която не е научена на подобни концесии. Рускитѣ търговци прѣдпочитатъ да търгуватъ съ Бухара и Туркестанъ, съ Монголия и Китай, които не сж тѣя вискатели и които винаги плащатъ скжпно и прѣскжпо съ злато. При една урегулирана търговия, търговцитѣ прѣдпочитатъ винаги да имъ се продаватъ стокитъ сѣ, т. е. франко руса да е пристанище. Това, обаче, руситѣ не познаватъ, — тѣ знаятъ само франко фабриката и въ брой, а за свършеното изпълнение на поржката никой не ѣ гарантира. Рускитѣ вѣстници писаха, че руското правителство отваря специални *курсове по монголския езикъ*, гдѣто руситѣ ще се учатъ на тоя езикъ, за да улеснятъ търговията си съ тѣя „добра страна“. Ясно е, слѣдователно, защо ние, близки по езикъ и вѣра съ руситѣ, не можемъ да увеличимъ търговията си, както бихме искали. Взаимнитѣ благопожелания, които ние не рѣдко и сж патоси сме развивали съ руситѣ за развитието на сношенията ни, сж били само една химера, защото не сж добритѣ желания, а реалнитѣ икономически интереси, които създаватъ търговски сношения между народитѣ. Трудноститѣ се признаватъ и въ Русия, но друго яче не можело да бѣде. Съ това се обяснява и факта, че България е непозната за руситѣ, а още повече българския търговецъ.

Вжпрѣки всички неблагоприятни условия и прѣчки, пакъ би могло да се направи нѣщо за взаимното ни опознаване и размѣна. Най-добро срѣдство за тѣя цѣль е да имаме въ всички по-голямъ руски градове почетни консули — руси, които държавата би могла да назнача. Фактитѣ показватъ, че тѣя хора изпълняватъ много добросъвестно своята работа и спомогатъ отлично за нашата взаимна размѣна. Такава хубава и благородна дѣятелностъ развива нашитѣ почетни консули въ Киевъ г. *Фурманъ*, който вече 5 години работи на нашата държавна. Всѣки, който го е посѣтилъ, е извлѣкълъ впечатление, че нашитѣ интереси се защитаватъ много добрѣ отъ тоя благороденъ човѣкъ. Считамаъ за нужно тукъ да благодаримъ най-сърдечно за услугитѣ, които ми указа г-нь *Фурманъ*, както и ректора на търговския факултетъ въ Киевъ г. *Заполски*.

Не коштувайки на държавата никакви материали срѣдства, ние можемъ да имаме нѣколко почетни консули. Нашитѣ управляющѣи кражгове би трѣбвало да се отнасятъ съ нужната почтѣ и внимание къмъ тѣя наши приятели, които охотно и сами се натоварватъ да пазятъ интереситѣ ни. Тѣ трѣбва да бѣдатъ морално възнаградени, поне сѣ ордени за услугитѣ, които принасятъ на държавата ни. Това е най-важното имъ морално възнаграждение.

Външни свѣдения.

Износа отъ Одеса за близкия изтокъ.

Главнитѣ прѣдмети на износа прѣзъ Одеса сж нефтъ, захаръ, спиртъ, брашно, дървенъ материалъ и риба, като нефта се изнася на пазаритѣ на близкия изтокъ прѣимуществено прѣзъ Батумъ, а всичко друго почти изцѣло прѣзъ Одеса. Ролята на Одеса въ това отношение се е слагала въ течение на десетилѣтия и благодарение на сѣрдоточеностъ на износа въ единъ пунктъ се е явила и възможността да се създадатъ необходимитѣ съоружения, като складови помѣщения, портови устройства и пр.

Износното оживление въ сношенията на Одеса съ близкия изтокъ се е почнало въ 1908 г. Голѣма роль въ това оживление игра измѣненото на политическия режимъ въ Турция и обявяната тогава въ свръзка съ това бойкотъ на австрийскитѣ стоки, който откри свободенъ достѣпъ къмъ по-широко разпространение на рускитѣ стоки въ турската империя.

Споредъ даннитѣ на одеския търговско-манифактуренъ комитетъ общия размѣръ на износа прѣзъ Одеса въ странитѣ на близкия изтокъ се опрѣдѣля на 29,042 хил. рубли за 1912 г. срѣщу 27,032 хил.

ТЪРГОВСКИ БЮЛЕТЕНЪ.

р. за 1911 г., срѣщу 16,178 хил. р. за 1910 г. и срѣщу 16,075 хил. р. за 1909 год. По отделни пазари тоя износъ разпада (въ хиляди рубли),

хил. рубли.	1912 г.	911 г.	910 г.	909 г.
Турция	17,706	23,441	13,132	13,327
България	6,701	295	231	283
Романия	1,773	1,487	1,087	1,323
Египетъ	1,412	1,442	1,501	948
Сърбия	831	39	273	23
Гърция	233	247	189	161

Ротердамъ и Анверсъ

влизатъ въ списъка на пристанищата съ свободна зона и за изходящият отъ тѣхъ стоки ще се прилага установения за такива случаи редъ.

Австрийска декларация.

Общ-австрийскитъ съюзъ на експортитъ е публикувалъ напоследѣтъ една декларация, въ която между другото се говори:

Сръбскитъ посланикъ въ Виена г. Ивановичъ се е обвърналъ, съгласно желанието на българската търговска камара, къмъ австрийското м-во на търговията и промышленностита съ указание, че внасятъ въ Сърбия австрийски фабрики напоследѣтъ въ все по-голяма степенъ се понижаватъ въ качествено отношение. Съюзътъ на австрийскитъ експортитъ не може да не признае направеното отъ сръбския посланикъ указание за несъответствие съ действителността. Въ него се изразяватъ плодотворъ отъ антиавстрийската агитация, която въ последнитъ мѣсци се води въ Сърбия твърдо безупрѣчно и има за цѣль да всели въ сръбскитъ стопански кръгове раздръжение срѣщу Австрия, не изключая и нейнитъ индустриални кръгове.

Обръщайки се къмъ обективнитъ данни, съюза може да укаже, че именно съ високото качество на австрийскитъ издѣлия се обяснява това, дѣто, безъ да се гледа на прѣвнати усилия на австр. съперници на балканския пазаръ, австр. износъ винаги е стоялъ тамъ безъ конкуренция. На балканския пазаръ твърдо се е установило мнението, което лесно може да бѣде провѣрено, че австрийскитъ стоки сѣ значително по-хубави отъ другитъ, напр. германскитъ. За това свидѣлствуватъ ежегоднитъ обстойни, съвършено обективнитъ отчети на незаинтересовани лица — великобританскитъ консули въ балканскитъ страни.

Мораториума въ Гърция.

Мораториумътъ въ Гърция, който за задълженията по вексели трѣбваше да прѣкрати своето дѣйствие на 20 октомври ст. ст. (за всички останали задължения той се прѣкрати на 13 октомври), е продълженъ съ кралски указъ до 4 ноември. Въ указа е уговорено, че продължението на мораториума не се отнася и за островитъ Лесбосъ и Хиосъ, където той окончателно прѣкрати своето дѣйствие на 20 октомври т. г.

Всемирната изложба въ Гентъ

е закрита на 12 октомври т. г. съ пълненъ успѣхъ както по количество и качество на експонатитъ, така и по интереса, който тя възбуди у публиката. Числото на посѣщениата е голямо. Най-много награди получи германския отдѣлъ.

ХРОНИКА

По капариране вагони.

Съгласно рѣшението на п. съвѣтъ при дирекцията на желѣзницитъ отъ 10 октомври т. г. възстановява се начина, отъ 4 т. м., стария редъ по капариране вагони за натоварване. По една расписка всѣки търговецъ може да капарира най-много 5 вагони, като укаже серията на вагонитъ, за какъ, за кого и съ какво ще натовари вагонитъ. До като не прѣдаде и последния вагонъ, търговецътъ нѣма право на друга капарна расписка. Новото капаро ще се приема отъ 2 т. м., а старитъ расписки на 4 т. м. ще бѣдатъ анулирани.

Съ горѣизложената мѣрка ще се тури край на незаконната търговия, извършвана при отмиания режимъ, чрезъ прѣхвърлянето на вагонитъ отъ лица, които сѣ капарирали такива, върху други лица на по-високи цѣни.

Една зла замисль.

Житаритъ-търговци отъ гаритъ по линиитъ Каспичанъ — Русе и Горна-Орѣховица — Русе възнамеряватъ да обвърнатъ изпращанията си отъ вагони съ зърнени храни въ Русе въмѣсто въ Варна, ако русенскитъ житари-купувачи и посредници се задължатъ да основатъ официална житна борса и ако имъ запазятъ досегашиятъ обичайни условия за купуването на храниитъ имъ, за плащанията и поддръжането на цѣнитъ, каквито сѣ въ действителностъ. Разумѣва се, че това е единъ съ нищо неоправданъ атепътъ противъ варненската търговия съ зърнени храни; а то ще има и своитъ голѣми неудобства за житаритъ-търговци отъ тия гари. Ние ще се повърнемъ.

Цѣнитъ на земитъ.

Земитъ за земеделска обработка въ силнестренско и тутраканско при напѣришното положение струваха отъ 150 до 200 лева декара. Сега тѣхната стойностъ е намалена до 80 лева максимумъ. Романски банки и държавни учреждения сѣ издали обявление и подканватъ българското население по тия цѣни да оферира за продажбата на имотитъ си. Подканването за оферирание на продажбитъ е въ сжщностъ прѣдупрѣждение за българското население, че то ще бѣде изпѣдено отъ земата му.

Желѣзницата до Видинъ.

До единъ всичкитъ окржжни градове вече сѣ свързани съ желѣзница, изключено прави Видинъ, който, прѣдполага се, ако не за повече, то поне за 5—6 години още, като че-ли ще остане изолиранъ отъ свѣта. Стройщата се линия до тоя градъ, изглежда, ще бѣде напусната до извѣстно врѣме, защото държавата, която достроява нѣкои работи по постройката и взема подъ есплоатация линията, не възнамѣрява да строи непосредственото парче до Видинъ, а бѣрза да ликвидира сѣ прѣдприятието по постройката, за чиято смѣтка и достроява нѣкои работи, за които споменахме. И така Видинъ остава още за нѣколко години далечъ отъ свѣта и назадъ отъ прогреса. Занеже държавата не мисли. Това е скандалъ надъ скандалитъ; това е висша неправда за единъ толкова жизнеспособенъ и капиталистически градъ, какъвто е Видинъ. Отъ 40 години насамъ той е билъ винаги забравянъ, винаги онеправданъ. А най-малкото е това, което би трѣбвало да се направи за него като центръ съ издигната култура, съ важно историческо минало и съ чинно търговско и икономическо бѣдаще.

За панаиритъ.

М-вото на търговията е изпратило окржжно до околнискитъ началници, съ което ги моли да му съобщатъ числото на панаиритъ въ околнитъ имъ, днитъ прѣзъ които се устройватъ, както и прѣдметитъ, продажба на които се извършва въ панаиритъ.

Облагането на етипацетата.

Експертната комисия при М-вото на финанситъ е рѣшила етипацетата (Aether Acetatus) да се облага по ст. 168 съ 500 лв. стотъ килограма.

Забраненъ апаратъ.

М-вото на финанситъ изпраща окржжно до митницитъ, съ което имъ съобщава, че върховния медицинскъ свѣтъ, въ засѣданieto си отъ 7 т. м. е рѣшилъ да не се пропускатъ въ страната апаратъ „Азъ бѣхъ глухъ“, изобрѣтателъ на който е Георги Хамилтонъ отъ Берлинъ.

Изселванията отъ завладѣнитъ земи.

Изселницитъ отъ Силистра, Тутраканъ и др. мѣста на окупираниитъ отъ ромжнитъ наши земи ежедневно уголѣмяватъ броя си. Въ Русе вече има съ стотини такива и не може да се прѣдвиди, броя имъ до колко ще се уголѣми. Тѣ се оплакватъ отъ зло третиране, отъ насилствено отнемане на собственоститъ имъ и просто на просто отъ принуждаване да се изселватъ. Ромжнското правителство съ това цѣль заселването по тия мѣста само ромжни.

Несъстоятелностъ.

Бургаския Окр. Садъ е обявилъ въ несъстоятелностъ Ноно Ив. Манолювъ, търговецъ отъ Айтосъ, като е опрѣдѣлилъ приврѣмenna дата за спиране платкитъ му 21 октомври т. г.

За фирмата „В. Рашевъ & С. Стомъняковъ“.

Отъ турско врѣме още на българския търговски свѣтъ е позната търговската фирма „В. Рашевъ & С. Стомъняковъ“ въ гр. Русе, търгуваща съ колоннализитъ и съ руски стоки. Нейното добро име и особено добро минало въ Русия и въ България съставятъ най-сжщата цѣнность за притежателитъ ѝ. Ако тая фирма по продължителностъ на сжществуването си и по най-добро спазване на името и честта си не застъпени не е една и единствена въ царството ни, то, за всѣки случай, тя е една отъ най-рѣдкитъ такива и прѣдава се отъ приемникъ на приемникъ като богатство сжчно цѣнно и свето пазено. Съставена отъ одескитъ български търговци В. Рашевъ и Спиридонъ Стомъняковъ, познати родолюбиви, прѣдприемчиви и честни българи, прѣдъ прѣдъ освобождението на България, тая фирма бѣше единствена, която създаде връзки между руския производителенъ и износенъ пазаръ и българския консомативенъ такъвъ. Всѣки знаеши и до сега знае, че като ще купи стоки отъ складовѣта на В. Рашевъ & С. Стомъняковъ, тѣ сѣ чисти, тѣ сѣ здрави, тѣ сѣ добри и съ добри цѣни; всѣки знаеши и знае, при това, че ако търси руски стоки, отъ тая фирма купува, действително, истински рус-

ки стоки. Въ кѣсо врѣме подиръ освобождението, поради голѣмата си старостъ, г. В. Рашевъ се оттегли отъ фирмата и тя подъ сжщото наименование остана до последно врѣме на г. Сп. Стомъняковъ, който и заварди сжщата честъ, сжщото име и сжщитъ традиции; но и г. Стомъняковъ въ прѣклонна възраст почина и фирмата остана по негова изрична воля и по съгласието на наследницитъ му върху сина му г-нъ Гаврилъ С. Стомъняковъ. Тоя последния пое цѣлия и активенъ и пасивенъ подъ нейно име продължава сжщата търговия. Г-нъ Г. Стомъняковъ е съ висше търговско образование и е единъ отъ добритъ съвършени търговци. Придобилъ е широка търговска практика въ поета си самостоятелно сега търговия, на чело на която стои фактически отъ нѣколко години насамъ.

Българитъ иматъ много пари.

Търговецъ отъ Добричъ ни разправя, че той като отишелъ да купува стоки въ Букурещъ съ пълна торба ефективни монети, търговцитъ (които сѣ свикнали тамъ да продаватъ само сръбчу полици и да не виждатъ отъ клиентитъ си пари) се очудване казали: *чувахме, че българитъ иматъ пари, но сега се вижда, че сѣ уверяваме, че това е истина — че българитъ иматъ много пари.*

Новъ подсекретаръ на Бург.

Бург. Търг.-Индустриална Камара е назначила на мѣсто вакантно за подсекретаръ г. Георги Саракинъ отъ Воденъ, свършилъ висшата търговска академия въ Лайпцигъ, билъ 6 години учителъ въ солунската българска търговска гимназия и съ 2 годишна самостоятелна работа въ Солунъ на полето на търговията. Г-нъ Саракинъ още не е встъпилъ въ длъжността. Поздравяваме го съ назначението.

Навигацията на новитъ пристанища.

Новитъ български черноморски пристанища — Василико и Агато-полъ сѣ открити за навигацията. Тѣхъ вече нѣколко пѣти слѣдъ ре-окупацията посѣщава българския с/с „София“, макаръ че редовенъ рейсъ до тамъ не е установенъ. Желателно е това да стане по-скоро, толкова повече че е оставенитъ въ тѣхъ българскитъ гарнизони се нуждаятъ за доставкитъ си на материали, отъ по-удобенъ и по-честъ транспортъ.

Търговски адреси.

Министерството на търговията кани срѣднитъ търговци да си обадятъ адреситъ: Хр. Х. Яневъ, Вл. Тодоровъ, бившъ учителъ, Молеръ и Сноке, Ст. А. Теотокаки.

Оплакванията на търговцитъ.

М-вото на желѣзницитъ проектира да устрои аникта, за да се установи основателността на оплакванията на търговцитъ относително липсата на вагони.

Изъ Министерството на търговията.

Най-важнитъ служби въ М-вото на търговията сѣ още вакантни, понеже не сѣ намѣрени подходящи лица за тѣхъ. Тия служби сѣ: главенъ секретаръ въ М-вото, началникъ на търговското отдѣление и началникъ на трудовото отдѣление. Вслѣдствие на това и работата въ м-ството не е въ нормаленъ редъ.

За ресторатъ-загонитъ.

Не виждаме още тия вагони да се прикачатъ къмъ треноветъ, които се композиратъ за дневната пѣтишка служба между София и Варна и между София-Бургас и обратно. А голѣмата нужда отъ тѣхъ се твърдъ много усѣща отъ пѣтишнитъ.

Русенската митница.

Отъ отварянето на есенния търговски сезонъ прѣзъ Русенската митница сѣ минали 40,000 колета стоки, когато въ другитъ години за сжщия периодъ на сжщия сезонъ броя на колетитъ не е надминавалъ 5,000. Това уголѣмяване на вноса не е само по броя на колетитъ, а по стойността на стокиитъ. То се обяснява съ обстоятелството, че стокиитъ на всѣкъдъ бѣха изчерпани и сега става усиленъ вносъ за допълване недостига. Въпрѣки тоя усиленъ вносъ въ заведенята на ангресититъ не се задържа никаква стока — всичката отъ митницата се експедира въ провинцията.

Книжнина.

Отпечатани сѣ съкратенитъ протоколи за засѣдания на Софийска Търг. Индустриална Камара прѣзъ XXI редовна сесия (1912 год.). Въ края на изданието е прибавенъ етоудъ отъ секретаря на Камарата, г. Д-ръ Ив. Златаровъ, върху индустриалното развитие на Сърбия, обхващащъ 26 стр.

Зърнени храни.

Реколтата въ Ромжия.

Година	Хектолитри	Метр. квинтали
1907	14,884,307	11,648,157
1908	19,316,118	15,108,643
1909	19,998,879	16,022,536
1910	39,031,793	30,163,399
1911	33,028,095	26,033,561
1912	31,336,822	24,334,331

Рандемана на хектаръ е прѣзъ 1912 г. 151 хект.; срѣдия тяжесть 777 кгр. Постното пространство — 2,069,420 хектари или 33.78% отъ цѣлата обработана площъ.

Реколтата въ Италия.

Окончателнитъ цифри за земл. производство въ Италия прѣзъ 1913 г. сѣ слѣднитъ: жито 58,352,000 квинтали, ржжъ 1,418,800 кв., ечемикъ 2,351,900 кв., овесъ 6,273,100 кв. Приблизителни цифри още сѣ съществуватъ за: курурузъ 23,125,000 кв., оризъ 4,988,800 кв., грозде 78,081,000 кв.

Производство на захаръ.

Международниятъ съюзъ за захарна статистика публикува слѣднитъ резултати отъ годишното производство на цѣвкло и захаръ (годината се смѣта, че започва отъ 12/25 октомври):

	Количество на фабрицитъ		Производство на цѣвкло (въ тонове)		Производство на захаръ (въ тонове)	
	1912/13 г.	913/14 г.	1912/13 г.	913/14 г.	1912/13 г.	913/14 г.
Германия	342	341	16,634,214	15,797,400	2,700,913	2,478,700
Русия	288	294	10,419,770	12,680,000	1,374,550	1,739,000
Австрия	172	170	8,501,200	7,224,600	1,038,040	1,152,700
Унгрия и Босна	29	31	4,229,600	4,009,000	593,575	545,500
Франция	213	208	6,674,015	5,827,960	960,900	738,440
Белгия	72	68	1,990,000	1,592,000	298,584	231,000
Холандия	27	27	2,022,000	1,590,000	316,177	232,300
Швеция	21	21	838,022	853,820	132,018	130,475
Всичко	1,164	1,160	51,308,821	49,574,780	7,687,757	7,248,115

Други страни (неофициално):

	37	39	1,709,495	2,810,000	213,632	327,800
Италия	32	32	1,182,000	1,250,000	172,000	183,000
Испания	9	9	1,038,500	985,000	149,400	135,000
Дания	5	5	292,239	300,000	34,173	40,000
Ромжия	2	2	141,500	80,000	12,100	10,000
Сърбия	—	—	—	110,000	—	14,000
България	—	1	20,000	50,000	2,500	6,500
Англия	—	—	—	32,000	—	3,800
Швейцария	—	—	—	—	—	—
Всичко (неофич.)	86	92	4,383,734	5,617,000	583,805	720,100
Цѣла Европа	1,250	1,252	55,692,555	55,191,780	8,268,562	7,968,215

Всички цифри за 1913/14 г. сѣ прѣдварителни. Споредъ прѣсметаната излиза, че производството на захаръ прѣзъ 1913/14 г. ще бѣде съ 36% по-малко отъ това прѣзъ 1912/13 г. Отъ участващитъ въ съюза държави само Русия общава да даде по-голямо производство (26.5%). Но трѣбва да се знае, че 1912 г. бѣше лоша година за реколтата въ Русия (захарното производство прѣзъ 1911/12 г. бѣше 2,053,840 тона).

Въ графата за България не е посочено нито броя на фабрицитъ, нито производство на захаръ и цѣвкло прѣзъ 1912/13 г. Разбира се, че прѣзъ тоя периодъ единствената на захарна фабрика въ София работише, а производството ни на цѣвкло

Бургаско тържище.

Бургасъ, 1 ноември 1913 г.

Зимница. На тържището се забѣлзва оживление, особено отъ страна на купувачитъ вслѣдствие износа, който започна да се прави (днесъ на бургаското пристанище се товари единъ параходъ съ храни). Цѣнитъ почти всѣки день отбѣлзватъ повишение. Така, вчера повишението се изрази въ 10—15 ст. за 100 кгр., а днесъ зимницата изобщо има повишение отъ 25—30 ст. за срѣднитъ и долни стоки.

Увеличаватъ се и пристиганията на вагони. Днесъ пристигнаха и се продадоха на борсата 44 вагони по цѣни: 15.60 лв. 55½ либри отъ Карнобатъ, 17.65 лв. 59½ либри отъ Айтосъ, 18 лв. 60½ либри отъ Страджа до 18.20 лв. 62 либри отъ Айтосъ.

Жито. Съ по-значителни пристигания сжщо. Днешнитъ цѣни прѣдставятъ повишение отъ 30 ст. Продадени 8 вагони по цѣни: 17.50 лв. 59½ либри отъ Керменли, 19.75 лв. 61 либри отъ Чирпанъ до 20 лв. 61½ либри отъ Чирпанъ.

Ржжъ. Днесъ безъ пристигане. Вчера 2 вагона се продадоха по 12.80 лв.

Ситна (бита)	11—
Зачка гол. варели	к о 0.12
„ мал.	0.10
Стипча голѣми варели	0.25
Стипча малки варели	—
Рожковитъ сакъшки нови	—
Рожковитъ критски	—
Фурми стари	—
Фурми стари	—
Смокини торби	—
Смокини каси на върви I	—
Грозде черно сухо	к о —
Грозде бѣло сухо I	к о —
Грозде черно кѣбръзъ въ каси к о	—
Туханъ I к о	—
Халва мѣстна	1.15
Кесии книжни „Х меби“	— 36
Чай I	7—8
Чай II	6—7
Чай III	к о 5.50—6
Желѣзо шведско кжса връска к о 0.33	—
„ табанлъци и обло к о	0.22
Газъ батумски каси	13—
Джамове до № 40	23.50

Бурсови свѣдения.

ГОТОВИ СТОКИ.

Захаръ „Карѣ“ ноем. мартъ	34.50
Конкасе	3.00
Дървено масло фр.	1.90
Дървено Австрийско	1.80
Маслини Volos I	0.95
„ II	0.90
„ III	0.85

Памучно масло. Американска стока, по 97—103 лв. нето за 100 кгр.

Безирево масло.

„Крокодилъ“ по 31/10/0	за тона
„Империялъ“ по 30/10/0	за тона
„Earl Kuy“ по 32/0/0	за тона

за сигорация противъ изтекло 4 % екоура.

Безирево масло — промѣтъ.

Earle „King“ 30 5 0 тона, съ ак.	12.6
„Crocodil“ 29 10 0 тарма	12.6
„Imperial“ 28 5 0 екстра.	12.6

Черъ пиперъ. За качество Сингапуръ.

експедиране отъ Лондонъ по 127.25 лв. 100 кгр. съ 1 к дара, експедиране отъ Сингапуръ по 118.50 лв. 100 кгр. безъ дара.

Ниадъръ.

И-ро кач. по 119.50 лева тона	—
И-то „ 107.30 лева „	—
на прахъ „ 29—10—0 „	—

Сода Бикарбонатъ.

И-ро кач. по 17.90 лева тона	—
И-ро „ 17— лева „	—
Вносъ „ 7—5—6 „	—

Синъ Калкъ.

за експедиране промѣтъ по 64.15 л. „ан.фев. 1914“ 65.60 л. варели отъ 46 снт. —

„ 2.2 „ 5— екстра —

„

Дава се под наем една фурна съ двѣ стаи приспособена и за работене снитъ и пр.; *единъ дюнажъ* съ мазия и двѣ стаи, близо до фурната. Желаящитъ да наематъ да се явятъ при менъ, гдѣто ще прѣгледатъ помѣщенieto и ще се направятъ условията.

Село Айваджикъ, Бургаско.

Притежателъ Яни Миховъ.

СОФИСКА БАНКА

Българско Акционерно Анонимно Дружество.
Централа София — клоно в Варна.
ОСНОВЕНЪ КАПИТАЛЪ 1,000,000 лева.

1. Сконтира търговски полици.
2. Открива текущи сметки срѣщу дено на търговски полици.
3. Прави заеми срѣщу залогъ на държавни, общински и частни цѣнни книжки.
4. Прави заеми срѣщу залогъ на скъпоцѣнности и бижутерии.
5. Прави заеми срѣщу цесии на контракти за държавни и общински прѣдприятия и доставки.
6. Купува и продава за своя сметка и по порѣчка на своитѣ клиенти всички видове български и инострани цѣнни книжки по най-износенъ курсъ.
7. Събира мѣстни и инострани полици, чекове и фактури, коносаменти, издѣлзи въ тиражъ акции, облигации и купонитѣ имъ, лотарийни лозове и пр.
8. Издава чекове и акредитивни писма за България и странство.
9. Върши размѣна съ всички монети и банкноти.
10. Прѣдставява мѣстни и инострани фабрики и върши износъ на български произведения.
11. При Банката има търговски отдѣлъ за агенатура и комисиона.
12. Банката взема участие въ обществени доставки и прѣдприятия.
13. Съ разрѣшение отъ Министерството на Вътрѣшнитѣ работи Банката е открила при себе си единъ емиграционенъ отдѣлъ, който прѣдставява първитѣ Английски и Френски параходни дружества за Америка.
14. Софийската Банка приема влогове, на които плаща лихва: 5% годишно на безсрочнитѣ влогове, а на влогове съ срокъ по споразумение.

Анонимно дружество

ЗА

ТЪРГОВИЯ СЪ МАШИНИ И ТЕХНИЧЕСКИ ПРЕДПРИЯТИЯ
Б И В Ш Е

ЕВГЕНИЙ БЕЛЕСЪ

ВАРНЕНСКИ КЛОНЪ

Прѣпорѣчва своитѣ най-усѣвършенствувани

Плугове, жетварки и парни вършачки.

Сжщо и всѣкакъв видъ:

Мотори и индустриални машини.

Оферти се даватъ при първо поискване.

ЦѢНИ УМѢРЕНИ.

Условия за изплащане най-либерални. Гаранция най-сигурна.

Дружество Братя Нобелъ.

РУСКИ БАТУМСКИ ГАЗЪ ОТЪ СОБСТВЕНИИТЪ ИМЪ
извори въ БАКУ

Газъ въ сандѣци и бѣчи

Централа въ София.

БЪЛГАРСКО АКЦ. ИНДУСТР. КЕРАМИДЧИЙСКО ДРУЖЕСТВО

„ИЗИДА“

София, ул. „Площадъ Бански“ № 5.

Фабричитѣ на дружеството (при гара Новоселци, софийско и въ градъ Пловдивъ) произвеждатъ:

Тухли обикновени, дупчени за балкони, клинкери, огнеупорни отъ всѣкакъв видъ и форма, за всѣкаква цѣль: за сгради, сводове, канали, кумини, кладенци и пр.

Хурди отъ два най-употрѣбляеми вида за между желѣзнитѣ греди въсѣто сводове. Керамиди марсилски.

Търби каменинови (съ солна глазура отъ вънъ и вътрѣ) за канализация и водопроводи, издържащи водно налягане отъ 7—14 атмосфери споредъ диаметра на трѣби. Глинени трѣби за дренажъ.

Плочы за третоари, кухни, бани и коридори.

Блогчета камени за посылане дворове, конюшни, улици и пр. Стакети за бодюри на градини.

Фаянсови печки обикновени, платирани и майоликови — подвижни и неподвижни, щеминета и машини за кухни.

Разни фаянсови грънчарски издѣлѣния като: вази, гърнета, вани, саксии, чаши за мѣлко, кафе, и разни видове пловалници (за училища и болници), пепелници, клѣзети обикновени и английски и пр.

Гранитни паважи (голъми или малъки) за посылане на улици, колони, цокли, стѣпала, бордюри, плочи и чакълъ. Дребенъ и едъръ.

Цѣноразпис на фабриката отъ 1911 г. се изпраща безплатно при първо поискване. — Всички приготвени отъ фабриката ни произведения сж отъ първо качество и сж изложени въ помѣщенieto на дружественната канцелария въ София, пл. Бански № 5.

Техническото бюро на дружеството е на разположение на общинитѣ, които не разполагатъ съ техническия персоналъ, за даване технически съвети; то се наема да приготвява проекти за канализация и водопроводи, ржководи изпълнението имъ.

ОБУЩА!

Дамски обуца отъ 5 марки нагорѣ.

Мжжески обуца отъ 6-75 марки нагорѣ.

Мостри се пращатъ срѣщу наложенъ платежъ

M. VOOS-KÖLN (Rheinland) Neumarkt 53.

Печатница Ст. Д. Боевъ — Бургасъ, ул. „Фотиновъ“ № 31.

Българска Търговска Банка

Banque Bulgare de Commerce

Акционерно Дружество

Капиталъ напълно внесенъ 5,000,000 л. зл.
Резерви образувани 1,009,000 „ „

ЦЕНТРАЛА ВЪ РУСЕ. — Клонове въ:

БУРГАСЪ, ВАРНА, ГАБРОВО, ПЛОВДИВЪ,
СИЛИСТРА и СОФИЯ.

Кореспонденти по всички градове въ България и странство.

Извършва всички банкови операции

като купува и продава всѣкакви цѣнни книжки — отъ по-важнитѣ банката има винаги депозитъ; изпѣнява порѣчки за книжки на чуждестраннитѣ борси; прави аванси срѣщу цѣнни книжки, стоки и цесии; издава и купува чекове за странство и България; сконтира търговски полици; открива текущи сметки; дава гаранция за търгове.

Откри клоновѣ въ Бургасъ и Варна — специална служба за
Храни и д. стоки съ комисионна:

ПРИЕМА ВЛОГОВЕ:

Безсрочни и по текуща сметка съ 5% годишна лихва.
Срочни по споразумение споредъ срока и сумата.

За улеснение Банката издава книжки.

Телегр. адресъ: „Търбанкъ“. — „Bulcombank“.

Застрахователно Дружество

„Россиа“

Разрѣшено съ указъ отъ Н. В. Императора съ дата отъ
20 Мартъ 1891 година.

Сѣдалището на д-вото е въ Петербургъ въ собственото му здание.

Основенъ капиталъ напълно внесенъ . . . лв. зл. 10,666,666.66
Фондове за гаранция 232,000,000.—
Щета и капитали платени на осигуренитѣ . . . 774,867,360.—
Събрани прѣмии и лихвитѣ прѣзъ 1911 г. . . . 124,085,604.—

Дружеството приема съ много износни условия:

Застраховка противъ „Пожаръ“
Застраховка противъ риска за „Транспорти“
Застраховка върху „Животъ“
Застраховка противъ „Злополука отъ всѣкакъв родъ“
Застраховки доживотни противъ „Злополука на пътници по железници и параходи“
Застраховка противъ „Счупване на стѣкла“.

За всички свѣдения и запитвания върху застраховки отнасяйки се до Главното прѣдставителство за Царство България въ София на жгѣла на улицитѣ „Търговска“ и пассажъ „Св. Никола“ № 14 и до Агенциитѣ въ по-главнитѣ градове въ Царството.

ОБЩО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО
АСИКУРАЦИОНИ ДЖЕНЕРАЛИ
(ASSICURAZIONI GENERALI)
ВЪ ТРИЕСТЪ.

ОСНОВАНО ВЪ 1731 ГОДИНА

Подъ пълненъ държавенъ контролъ дѣйствува въ България отъ 1904 гоп. съгласно Княжески Указъ № 78 отъ 9 Декември 1904 г. Фондове за гаранция на 31 декември 1911 л. 437,682,668.53 отъ които въ България цѣнни книжки лева 2,312,000.—
Изплатени суми отъ дружеството на застрахованитѣ при него отъ основанieto му: лева 1,116,983,332.30
Застрахованитѣ капиталъ по клонъ „Животъ“ влязла на 31 декември 1911 година: лева 1,243,279,718.17.
Застраховка ЖИВОТЪ по вичкитѣ съществующи комбинации.
ПОЖАРЪ, ТРАНСПОРТИ по сухо и вода.
Умѣрени прѣмии. — Модерни и либерални условия. — Покрива риска за инвалидность. — Улеснява въ изплащанieto. — Авансира на застрахованитѣ съ 4½% о. годишна лихва.
Главенъ прѣдставителъ: **Никола Т. Коларовъ** — София.

Рускій Торговый Музей — Ссфія.

Извѣстѣя за знание на всички държавни, общински и частни учрѣждения, търговци, индустриалци, фабриканти, прѣдприемачи, кооперации, дружества и пр., че съ знанието на Руското Императорско Министерство на Търговията и Промышлеността и Главното управление на Землеустройството и Земледѣлието, отъ 1-й юли т. год. откри своитѣ дѣйстви.

Музея прѣдставява много крупни руски фабрики и заводи, като доставява по порѣчки, при най-износни условия, всѣкакви стоки отъ руско производство, за качеството на които винаги гарантира.

За наврѣменното доставяне на порѣжитѣ, Музея открива въ Москва и Одеса свои клонове, а за приемане на порѣчки отъ провинциалнитѣ търговци въ България, изпраща по всичкитѣ градове въ царството свои пѣтующи агенти, а така сжщо и изнася всѣкакви български стоки за Русия.

Канцеларията на Музея се помѣщава въ ул. „Ботевъ“ № 14, а склада ул. „Искръ“ № 14.

На запитвания се даватъ веднага най-подробни и точни свѣдѣния.

„ЛА НАЦИОНАЛЪ“

ФРАНЦУСКО ОСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО ЗА

„ЖИВОТЪ“

Основано въ Парижъ въ 1830 година.

Основенъ капиталъ 15,000,000 лева

Гаранции 780,000,000 лева

Най-голъмото и най-богато французско осигурително дружество

Главенъ Директоръ за България:

Борисъ х. Калчовъ

№ 13 ул. Лере — София.

ЖЕЛАЕТЕ ЛИ

да приемете една дѣйствително приходоносна ЕКСПОРТНА КЖЩА? Реална работа и подходяща за всѣкого. Не сж нуждни никакви специални знания или капиталъ. Търговията ще бжде напълно учредена. Голямъ реклами на нова сметка. Това занятие може да бжде главно или второстепенно. Всѣкакъвъ рискъ е изключенъ. 100 на сто процента чиста печалба. Свѣдѣния се даватъ безплатно. Пишете до:

Chemic-Works „Nymegen“ въ Nymegen (Holland).

Първокачествени

Гладки и облагородени

Американски лози

ПРОДАВА

Българското Лозарско Дружество
БУРГАСЪ.

(Акционерно Др-во Капиталъ 500,000 лв.).

Цѣни умѣрени, условия износни.

ИСКИЙТЕ ОФЕРТИ.

Машинна фабрика и желѣзолѣярница **Е. МЮЛХАУПТЪ & С-не**

Командитно Дружество

РУСЕ

ГЕНЕР. ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО ЗА БАЛКАН. ПОЛУОСТРОВЪ:

Г. ВЕГМАНЪ — Цюрихъ, най-старата въ свѣта фирма специално за мѣлнични валцове.

ЗАКСЕНВЕРКЪ АКЦ. Д-во — Дрезденъ, реномирана германска фабрика за електрически инсталации

„ШМИТЦЪ“ ГАЗОМОТОРНА ФАБРИКА АКЦ. Д-во — Кьолнъ, за газожени, бензинови и дизелови мотори съ патентованъ регулаторъ.

Въ склада ни се намиратъ винаги готови:

Трансмисии, колелета, специални самозащитни лагери,

всички мѣлнични машини, сжщо технически артикули.

На срочни изплащания, съ гаранция и намалени цѣни
СЕ ПРОДАВАТЪ ПРИ

Александръ Краусъ и С-не. Русе.

ул. Митрана № 10.

най-усѣвършенствуванитѣ нови шевни машини „Silberberg“ които по здравина и практичностъ надминаватъ всички други досегашни системи.

Тия машини шиятъ напредъ и назадъ и сж снабдени съ апаратъ за бродиране.

Голямъ асортиментъ отъ всѣкакви видове и системи игли и части на шевни машини. Механици на разположение — Поправки безплатно.

Писоци, машини американски „МОНАРХЪ“ и „ЕНДЕРВУДЪ“ дѣйстватъ лѣтко и безшумно най усѣвършенствувани.

Най-лѣпки, солидни и елегантни велосипеди

„Sbricke“

Грамофони отъ прочутата фабрика „Lindström“

Английски и Руски първокачествени непромокаеми

мушамы и пелерини, твърди ефтнини.

Галоши шведски и американски.

Българска Кредитна Банка „ГИРДАПЪ“

Banque Bulgari de Credit „GIRDAP“

ОСНОВАНА 1882 ГОД.

КАПИТАЛЪ, напълно внесенъ лева зл. 2,000,000
ЗАПАСЕНЪ ФОНДЪ и резерви 897,000

Централно сѣдалище въ РУСЕ

Клонове: София, Варна, Ямболъ.

Агентури: Добричъ и Силистра.

Извършва всички банкови операции

ПРИЕМА ВЛОГОВЕ съ срокъ и безъ срокъ срѣщу спестовни книжки,

срочни свидетелства и въ текущи сметки и плаща:

5% год. лихва за безсрочни влогове

6% год. лихва за влогове съ срокъ една година и повече

СПЕСТОВНИТѢ КНИЖКИ СЕ ДАВАТЪ БЕЗПЛАТНО и вноситѣ

както и изтеглянето на сумитѣ става безъ никакви формалности и

безъ никакви разности.

СКОНТИРА ПОЛИЦИ, ОТПУЩА ЗАЕМИ и ОТКРИВА ТЕКУЩИ

СМѢТКИ срѣщу гаранция на цѣнни книжки, стоки и лични

порѣчителства.

СЪБИРА ПОЛИЦИ за чужда сметка.

ИЗДАВА ЧЕКОВЕ и ПРАВИ ПРЕВОДИ за по-големитѣ градове

въ България и странство.

Купува и продава за чужда сѣ всички видове цѣнни книжки

Условия най-либерални.

Телеграфически адресъ: „ГИРДАПЪ“.

Георги Бези, Синъ & С-не--Бургасъ

Агентъ на: „Дойче“, „Левантъ“ — „Липпи“

„Мессажери — Маритимъ“

Армеанъ „Адолфъ — Дешпе“ & Киклидики.